

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Розробка та обґрунтування стратегії розвитку експортного потенціалу підприємства»

Виконала: студентка 2 року навчання,
групи 8.06.07.13.03,
спеціальності 8.03050301 "Міжнародна
економіка"

Бардаш С.В.

Керівник: к.е.н., професор Піддубний І. О.

Рецензент: д.е.н., професор Міщенко В. А.

Харків – 2015 рік

РЕФЕРАТ

Актуальність теми. Процеси глобалізації світової економіки та зміни середовища й умов міжнародного бізнесу спричиняють появу нових проблем в управлінні експортною діяльністю вітчизняних підприємств, серед яких особливо актуальним постає завдання піднесення на якісно новий рівень розвитку їх експортного потенціалу.

У багатьох країнах світу проблематика розвитку експортного потенціалу суб'єктів міжнародного бізнесу в останнє десятиріччя перетворилася в один з найбільш динамічних напрямків наукових досліджень. При цьому спектр досліджень постійно розширюється, охоплюючи як категоріально-понятійний апарат, так і методико-прикладні аспекти розробки та реалізації стратегій розвитку експортного потенціалу підприємства.

Теоретико-методичний базис формування стратегій розвитку експортного потенціалу суб'єктів міжнародного бізнесу сформовано у працях таких всесвітньо відомих вчених як І. Ансофф, М. Бест, Дж. Даннінг, П. Друкер, П. Кругман, М. Портер, С. Прахалад, А. Чандлер, Г. Хамел, Й. Шумпетер.

Вагомий науковий внесок у вирішення проблем розвитку експортного потенціалу, у тому числі на мікроекономічному рівні аналізу, міститься у працях таких вітчизняних і зарубіжних учених як В. Андрійчук, В. Бегма, Є. Волкодавова, В. Геєць, С. Дорогунцов, Є. Дубков, С. Іващук, І. Карапейчик, Б. Карлофф, Б. Кваснюк, А. Кредісов, Д. Лук'яненко, А. Мазаракі, Ю. Макогон, Т. Мельник, Н. Пирець, Л. Піддубна, Ю. Солодковський, Ю. Токарев, Т. Циганкова, В. Юхименко, А. Яковлев.

Аналіз наукових праць і практика експортної діяльності промислових підприємств свідчать, що певне коло завдань теоретико-методичного забезпечення формування стратегій розвитку експортного потенціалу підприємств залишається недостатньо розробленим. Існуючі теоретичні та

методичні напрацювання характеризуються значною розбіжністю уявлень дослідників щодо економічного змісту, структури та методів оцінювання експортного потенціалу підприємства як об'єкта управління, що спричинює фрагментарність та розмаїття думок щодо методів і технологій розробки стратегій його розвитку.

Мета і задачі дослідження. Метою дипломної роботи є розробка теоретико-методичного забезпечення та практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесу формування та реалізації стратегії розвитку експортного потенціалу промислового підприємства в умовах трансформаційних змін внутрішнього і зовнішнього середовища та ускладнення механізмів міжнародної конкуренції.

Для досягнення зазначеної мети поставлено та вирішено такі задачі:

уточнити сутність, розкрити види та з'ясувати особливості стратегій розвитку експортного потенціалу підприємства;

проаналізувати стан та виявити головні причини зниження ефективності управління розвитком експортного потенціалу досліджуваного машинобудівного підприємства;

розвинути організаційно-методичне забезпечення формування та реалізації стратегії розвитку експортного потенціалу підприємства.

Об'єкт дослідження – процеси формування і реалізації стратегії розвитку експортного потенціалу промислового підприємства в умовах трансформаційних змін внутрішнього і зовнішнього середовища.

Предмет дослідження – теоретичні положення, методичні підходи та прикладні аспекти формування та реалізації стратегії експортного потенціалу машинобудівного підприємства.

Методи дослідження. Теоретичну та методологічну основу дослідження складають фундаментальні положення сучасної економічної теорії, міжнародного менеджменту, теорії ресурсів (активів), теорії організаційних систем, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених в галузі управління розвитком експортного потенціалу підприємств.

Для досягнення мети і вирішення поставлених у роботі задач використано систему загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: аналізу і синтезу, узагальнення – для обґрунтування сутності та типології стратегій розвитку експортного потенціалу підприємства; системно-структурний підхід – для розробки структурно-логічної схеми формування стратегії розвитку експортного потенціалу підприємства; агрегування – для укрупнення (угруповання) елементів експортного потенціалу підприємства; системно-функціональний підхід – для обґрунтування тенденцій розвитку експортного потенціалу підприємства; групування та порівняння – для моніторингу та формування системи кількісних і якісних показників розвитку експортного потенціалу промислових підприємств; графічно-аналітичний метод – для наочного подання результатів дослідження.

Інформаційною базою дослідження є нормативні акти, що регламентують експортну діяльність підприємств України, матеріали Держкомстату України, результати обстеження підприємства, монографії, збірники наукових праць а також ресурси Інтернету та статистичні звіти підприємств машинобудування.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в подальшому розробленні й обґрунтуванні теоретичних і методичних положень та практичних рекомендацій щодо розробки та реалізації стратегій розвитку експортного потенціалу підприємства в умовах ускладнення механізмів міжнародної конкуренції.

Практичне значення одержаних результатів полягає у доведеності теоретичних положень до рівня методико-прикладних рекомендацій, спрямованих на підвищення обґрунтованості стратегії розвитку експортного потенціалу підприємства машинобудівної галузі.

Апробація результатів дипломної роботи. Основні положення і результати дослідження оприлюднені на Міжнародній науково-практичній конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики» (м. Харків, 15 листопада 2014 р.).

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи – 132 сторінки. Основний обсяг роботи становить 113 сторінок і містить 15 рисунків, 32 таблиці. Список використаних джерел, що містить 115 найменувань, викладено на 8 сторінках, 5 додатків – на 6 сторінках.